

सत्यमेव जयते
भारत सरकार

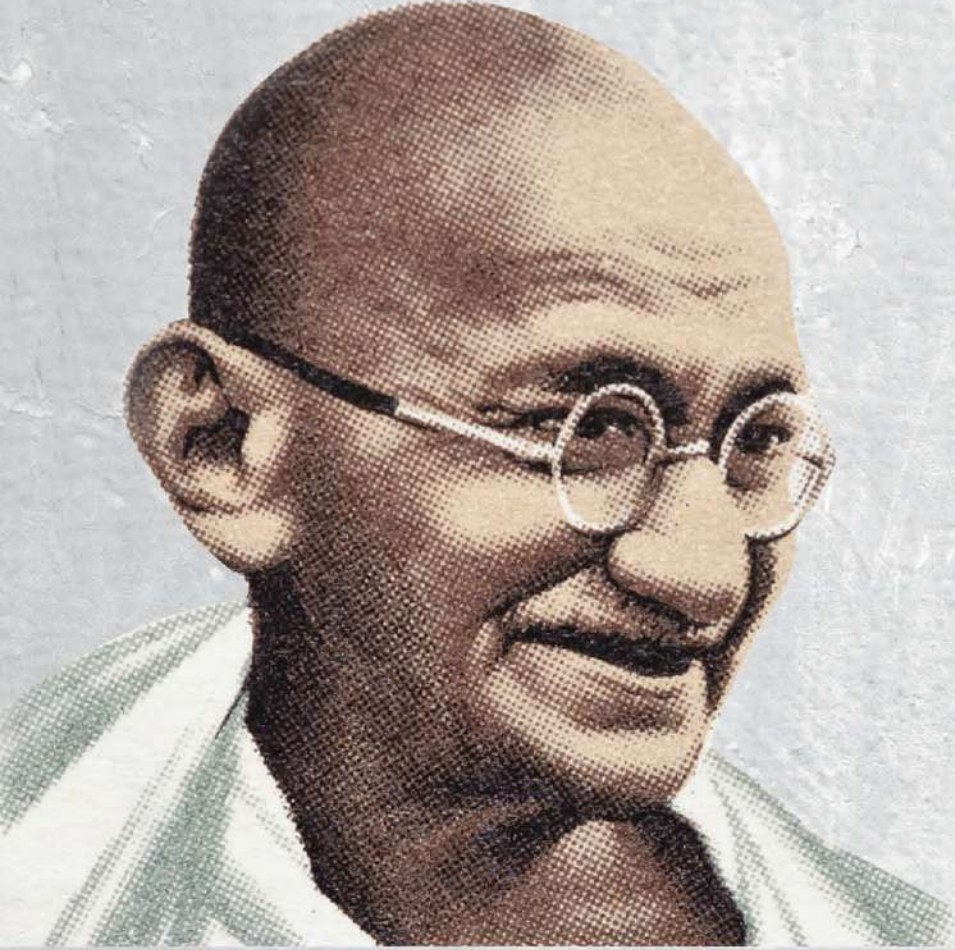
3985

देशाच्या सेवेत

महात्मा गांधी यांची 150 वी जयंती

4 वर्षे | रेल्वे व कोळसा मंत्रालयांची
कामगिरी व उपक्रम

भारत सरकार, 2018

महात्मा गांधींची 150वी जयंती साजरी करताना रेल्वे आणि कोळसा मंत्रालय यांस अतिशय आनंद होत आहे. महात्मा गांधी यांच्या स्वातंत्र्यलढ्यात अगदी दक्षिण आफ्रिकेतील रेल्वेमधील त्यांच्या अनुभवापासून ते संपूर्ण भारतभरातील जनजागृतीपर्यंत रेल्वेने बजावलेल्या महत्त्वपूर्ण भूमिकेचे आम्ही राष्ट्राला स्मरण करून देत आहोत. ज्यप्रमाणे गांधीजींनी रेल्वेने प्रवास करून भारतातील प्रत्येक राज्याला स्पर्श केला, त्याप्रमाणे आजही रेल्वे हे देशाला जनतेशी जोडणारे साधन राहिले आहे.

स्वातंत्र्य संग्रामात रेल्वेगाड्या आणि रेल्वे स्थानके ही हजारो भारतीय नागरिकांसाठी त्यांच्या आवडीची ठिकाणे बनली होती, जिथे ते त्यांच्या लाडक्या नेत्याची एक झलक पाहण्यासाठी आणि सत्य, अहिंसा व स्वातंत्र्याच्या मार्गावर त्यांना साथ देण्यासाठी एकत्र येत असत.

नव्या भारताच्या दिशेने

व्हिजन 2022

“आपण जगात पाहू इच्छित
असलेला बदल घडवून आणा”

-महात्मा गांधी
(1869-1948)

ज्यांनी देशाला स्वातंत्र्याकडे नेले, त्या महात्मा गांधींच्या आदर्शांतून प्रेरणा घेऊन मा. पंतप्रधान श्री नरेंद्र मोदी यांनी योगायोगाने स्वातंत्र्यानंतरच्या 75 व्या वर्षाच्या मुहूर्तावर 2022 पर्यंत नवीन भारताचा दृष्टीकोन दिला आहे, रेल्वे आणि कोळसा मंत्रालये नवीन भारताची निर्मिती करण्यासाठी आणि देशाला प्रगती व उत्कर्षाच्या नव्या उंचीवर नेण्यासाठी ठामपणे कटिबद्ध आहेत.

“भारतीय रेल्वे हे देशाच्या विकास
यात्रेच्या वाढीचे इंजिन बनेल”

नरेंद्र मोदी
पंतप्रधान

सुरक्षा ही सर्वोच्च

“योग्य निदान हा तीन-चतुर्थांश उपचार आहे”
- महात्मा गांधी

रेल्वे ट्रॅक नूतनीकरणांची वेगवान अंमलबजावणी

2013-14 मधील 2,926 किमी रेल्वे ट्रॅक नूतनीकरणाच्या तुलनेत 2017-18 मध्ये 4,405 किमी अशी 50% वाढ

जुन्या ICF कोचेस ऐवजी अधिक सुरक्षित एलएचबी कोचेस सर्व गाड्यांसाठी

सुरक्षिततेला
सर्वोच्च प्राधान्य

2017-18 मध्ये आतापर्यंतचे
सर्वोत्तम सुरक्षा रेकॉर्ड

भरतीद्वारे 1.1 लाख सुरक्षा कर्मचाऱ्यांच्या जागा भरल्या जात आहेत.

सुरक्षा ही सर्वोच्च

राष्ट्रीय रेल संरक्षा कोष (आरआरएसके) सुरक्षिततेच्या खर्चासाठी ₹1 लाख कोटींच्या निधीची निर्मिती ₹16,000 कोटी खर्च करण्यात आले.

पादचारी पूल (फूट ओव्हर ब्रिजेस-एफओबीज) हे आता सुरक्षा संबंधी बाब म्हणून गणले जातात. दरवर्षी बांधल्या जाणाऱ्या पादचारी पुलांच्या संख्येत 2009-14 मध्ये 23 ते 2014-18 मध्ये 74 अशी 221% वाढ

सेनेच्या सहकार्याने काम

मुंबईमध्ये एल्फिन्स्टन रोड-परळ, करी रोड आणि आंबिवली येथे 3 पादचारी पूल (एफओबीज) सेनेच्या सहकार्याने बांधले.

सर्व स्थानके आणि ट्रेन्समध्ये सीसीटीव्ही/व्हिडिओ सर्विलियन्स सिस्टीम्स बसविण्यात येत आहेत.

रोडओव्हर ब्रिजेस/रोड अंडर ब्रिजेस/ सबवेज यांची आतापर्यंतची सर्वांत जास्त निर्मिती

प्रतिवर्ष होणाऱ्या अंदाजे निर्मितीमध्ये तिप्पट वाढ

415 प्रतिवर्ष

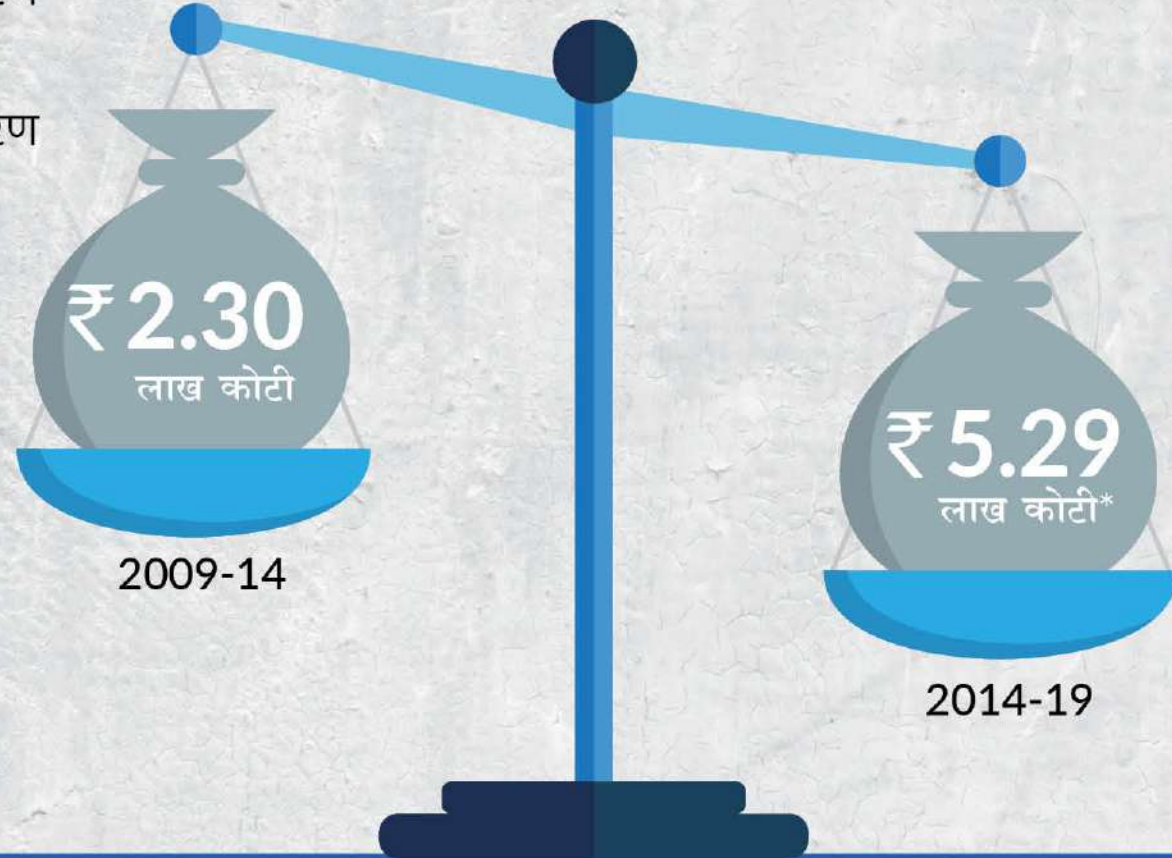
1,220 प्रतिवर्ष

गेल्या चार वर्षांमध्ये 5,479 मानवरहित लेव्हल क्रॉसिंग गेट्सचे उच्चाटन जून 2018 पर्यंत सर्व महत्वाच्या मार्गावरील मानवरहित लेव्हल क्रॉसिंग गेट्सचे उच्चाटन

भांडवली खर्चात लक्षणीय वाढ

2014-19 मधील सर्वसाधारण
वार्षिक भांडवली खर्च हा
2009-14 मधील सर्वसाधारण
वार्षिक भांडवली खर्चाच्या
तुलनेत दुपटीहून
अधिक आहे

* 2018-19 चा बजेट अंदाज समाविष्ट

“ मनुष्य स्वतःचे नशीब स्वतःच घडवतो, म्हणून मी तुम्हाला
तुमच्या स्वतः च्या नशीबाचे निर्माते व्हा असे सांगतो!”

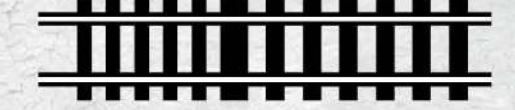
- महात्मा गांधी

क्षमतावाढ

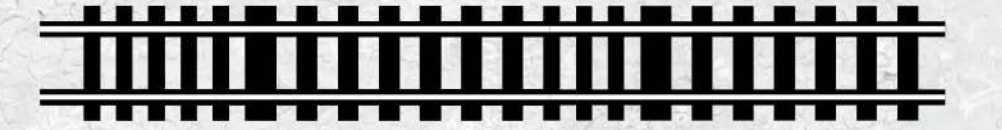
भविष्यासाठी पायाभूत सुविधांची निर्मिती

रेल्वेमागांचे जलद कार्यान्वयन

नवीन रेल्वे लाईन्स/ डबलिंग(दुहेरीकरण)/ ३ऱ्या/४थ्या लाईनचे
प्रकल्प यांच्या कार्यान्वयनाच्या सर्वसाधारण गती मध्ये 4.1 किमी
प्रतिदिन (2009-14) च्या तुलनेत 6.53 किमी प्रतिदिन
(2014-18) अशी 59% ची वाढ

4.1 किमी प्रतिदिन (2009-14)

6.53 किमी प्रतिदिन (2014-18)

कनेक्टिंग इंडिया अॅक्ट ईस्ट पॉलिसी

ईशान्येतील संपूर्ण नेटवर्क ब्रॉडगेजमध्ये बदलण्यात आले.

जिरीबाम-इंफाळ न्यू लाईन प्रकल्पावर जगातील सर्वात उंच पुलांपैकी एक पूल बांधला जात आहे.

मेघालय (दुधनोई-मेंदीपठार), त्रिपुरा (कुमारघाट-आगरतळा) आणि मिझोरम (काथाकल-भैरबी) यांच्याशी रेल्वे संलग्नता प्रस्थापित

₹51,428 कोटी किंमतीचे 1,397 किमीचे नव्या लाईनचे प्रकल्प प्रगतीपथावर

प्रामुख्याने उपनगरीय नेटवर्कवर जोर

बेंगलुरु उपनगरीय प्रणालीचा विकास 2018-19 च्या अंदाजपत्रकात ₹17,000 कोटीची तरतूद

सुमारे 15 लाख प्रवाशांना लाभ मिळणार
वातानुकूलित डबे, अत्याधुनिक सिग्नलिंग आणि आधुनिक स्थानकांसह आधुनिक प्रणाली

मुंबई उपनगरीय प्रणालीत सुधारणा 2018-19 च्या अंदाजपत्रकात ₹54,777 कोटीची तरतूद

नवीन मार्ग, अतिरिक्त लाईन्स/विस्तार आणि सुधारित सिग्नलिंग

वातानुकूलित डबे आणि विकसित स्थानके यांच्याद्वारे प्रवाशांच्या सुखसुविधा/आरामात वाढ

भारतातील पहिलीच बुलेट ट्रेन

मुंबई - अहमदाबाद हाय स्पीड रेल

50 वर्षांत शून्य अपघात दर आणि एका मिनिटाहूनही कमी उशीराचे रेकॉर्ड असलेले शिंकासेन तंत्रज्ञान

प्रवासाचा वेळ 8 तासांवरून सुमारे 2 तास इतका कमी होणार

जपान सरकारकडून कमीत कमी व्याजदरात होणाऱ्या स्वरुत वित्तपुरवठ्यामुळे परवडण्याजोगी

प्रचंड प्रमाणात प्रत्यक्ष व अप्रत्यक्ष रोजगार संधी

हाय स्पीड तंत्रज्ञानात भारताला अग्रणी बनविण्यासाठी 'मेक इन इंडिया'

“जीवन हे आकांक्षांनी भरलेले आहे. परिपूर्णतेनंतर देखील आत्मज्ञानासाठी झगडणे हे जीवनाचे खरे ध्येय आहे!”

- महात्मा गांधी

मेक इन इंडिया

बिहारमधील माधेपुरा येथील
इलेक्ट्रिक लोकोमोटिव्ह कारखाना

हाल्दिया येथील डिझेल इलेक्ट्रिक मल्टीपल युनिट (डीईएनयू)
रेक्स निर्मितीचा कारखाना

आगामी प्रकल्प

लातूर, मराठवाडा येथे उपनगरी आणि मेट्रो
ट्रेन्ससाठी डब्यांची निर्मिती

न्यू बोंगैगांव, आसाम येथे एलएचबी डब्यांच्या
नूतनीकरणासाठीच्या कारखान्याला मंजूरी

लुमडिंग, आसाम येथे डीईएमयू/मेनलाईन
ईएमयू शेडला मंजूरी

बुंदेलखंडमधील झाशी आणि हरयाणातील सोनिपत
येथे डब्यांच्या नूतनीकरणाचा प्रस्ताव

“आपल्या सहकाऱ्यांसाठी काहीतरी
चांगले काम करणे हीच खरी संपत्ती!”

- महात्मा गांधी

रेल्वेचे विद्युतीकरण

एका वर्षात आतापर्यंतचे सर्वाधिक विद्युतीकरण

4,087 आरकेएम
(2017-18)

6 पटींहून
जास्त वाढ

610 आरकेएम
(2013-14)

अंमलबजावणीत
वेगाने वाढ

वेग

डिझेल इंजिन चे विद्युत इंजिन मध्ये
रूपांतर - जगातला पहिला प्रयोग

नवीन देशी इलेक्ट्रिक लोकोमोटिव 5,000 एचपी पुरवते, जी
जुन्या आवृत्तीपेक्षा 92% ने जास्त आहे.

मालवाहतुकीच्या ट्रेन्सचा वाढीव वेग आणि वाढीव उर्जा
कार्यक्षमतेसाठी न्यू जनरेशन 12,000 एचपी लोकोमोटिव्हजची
निर्मिती केली जात आहे.

बचत

इंधन कार्यक्षमता इंधन खर्चात घट करण्यास सहाय्य करेल
संपूर्ण विद्युतीकरणातून प्रतिवर्ष सुमार ₹13,500 कोटींची बचत
अपेक्षित

भारताची उर्जा सुरक्षा आणि व्यापारी तूट
सुधार यासाठी योगदान

शाश्वतता

कार्बन उत्सर्जनात घट आणि शाश्वत
पर्यावरणाला प्रोत्साहन

नवीन रेल्वे सिग्नलिंग

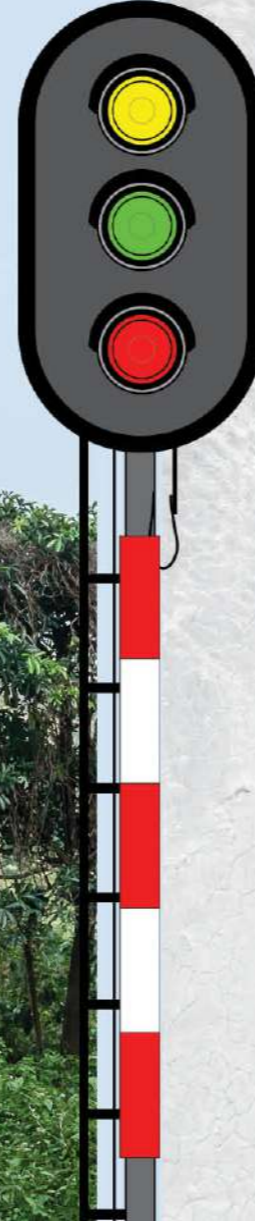
भारतीय रेल्वेमध्ये आधुनिक सिग्नलिंग प्रणाली आणण्यात येत आहे

2017-18 दरम्यान सिग्नलिंग प्रणालीमधील सुधारणांसाठी कोटींची ₹1,299 कोटींची गुंतवणूक मागील वर्षापेक्षा 31% नी अधिक

2017-18 मध्ये 208 स्थानकांवर अत्याधुनिक इलेक्ट्रॉनिक लॉकिंग प्रणाली पुरविण्यात आल्या मागील वर्षापेक्षा 26% नी अधिक

BR. NO-52
TEESTA
SF 245.70m x 7620m

भारतीय अर्थव्यवस्थेला चालना: मालवाहतूक

सन 2022 साठी मालवाहतूक क्षेत्रातील वाटा 33% वरून 45% वर नेण्याचे उद्दिष्ट

पायाभूत सुविधा आणि मालवाहतूक रहदारीतील खाजगी सहभागाला प्रोत्साहन

खाजगी मालवाहतूक टर्मिनल (पीएफटी) धोरण - यापूर्वीच 58 पीएफटींची नोंद

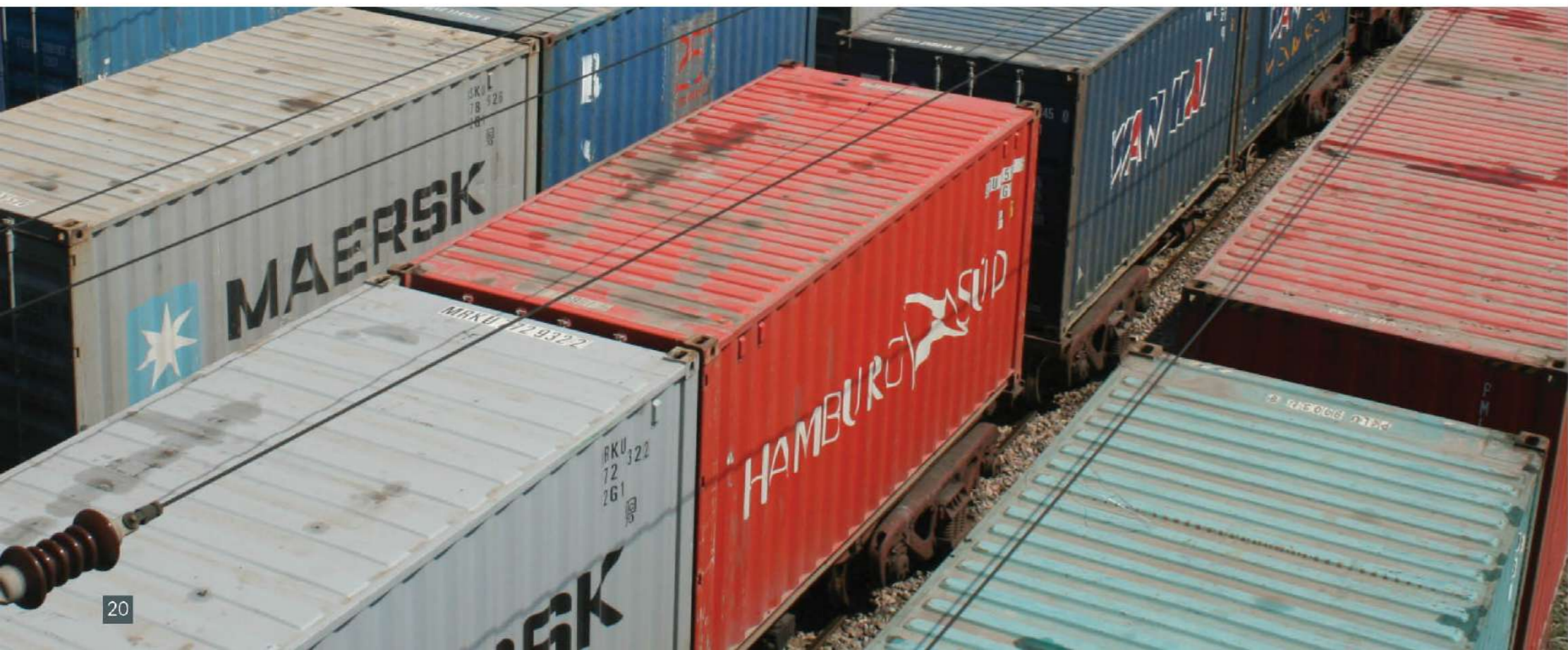
जारी केलेल्या वॅगन्स(वाघिणी)मध्ये खाजगी गुंतवणुकीला प्रोत्साहन देणारे धोरण

2013-14 मधील 1,052 मे.ट च्या तुलनेत 2017-18 मध्ये 1,162 मे.ट इतके आजवरचे सर्वाधिक मालाचे लोडिंग. 10.5% ची वाढ

मालवाहतुकीतून आजवरचे सर्वाधिक उत्पन्न, 2017-18 मध्ये ₹1.17 लाख कोटीहून अधिक अपेक्षित. मागील वर्षापेक्षा 12% अधिक

भारतीय अर्थव्यवस्थेला चालना : डीएफसीज

डेडिकेटेड फ्रेट कॉरिडॉर्स (डीएफसीज)

सन 2019-20 पर्यंत टप्प्याटप्प्याने ने पाश्चि व पूर्व डीएफसीजचे कार्यान्वयन (2,822 किमी)

गेल्या 4 वर्षांत ₹39,157 कोटी किमतीची कंत्राटे दिली गेली मार्च 2014 पर्यंत दिल्या गेलेल्या ₹12,749 कोटी किमतीच्या कंत्राटाच्या तुलनेत (200% हून अधिक वाढ)

मालवाहतुकीचा वेळ, वाहतूक खर्च यांत घट आणि अस्तित्वात असलेल्या नेटवर्कमधील कोंडीतून मुक्तता

आर्थिक विकास आणि कारखाने व शेती यांना बंदराशी जोडण्यातून रोजगारनिर्मिती

आर्थिक विकासासाठी केंद्रांची निर्मिती

“जिथे स्वच्छता असते तिथे ईश्वर वास करतो!”
- महात्मा गांधी

स्थानक विकास

भविष्यात झेप

जागतिक दर्जाच्या सुविधांसह
स्थानकांचा विकास

प्रवाशांना आणखी चांगल्या सुविधांच्या सुनिश्चिततेसाठी
स्थानकांचे पुनःवर्गीकरण

मार्च 2019 पर्यंत रेल्वेकडून 68 स्थानकांचा विकास

स्थानिक कलेचा वापर करून 60 स्थानकांचे सुशोभीकरण यापूर्वीच पूर्ण
मध्यप्रदेशातील हबीबगंज आणि गुजरातमधील गांधीनगर या स्थानकांचा
डिसेंबर 2018 पर्यंत पुनर्विकास

सर्व रेल्वे स्थानकांवर 100% एलईडडी दिवे बसवणार

संस्मरणीय प्रवास

प्रवासी डब्यांमध्ये सुधारणा

मार्च 2019 पर्यंत मेल/पॅसेंजर गाड्यांसहित
5,000 डब्यांच्या अंतर्गत सजावटीत सुधारणा

आधुनिक रेल्वेगाड्या/डबे

पहिला संपूर्ण भारतीय बनावटीचा ट्रेन
सेट यावर्षी कार्यान्वित होणार

तेजस, अंत्योदय आणि हमसफर गाड्या सादर

डबलडेकर उदय रेक सेवेसाठी सज्ज

आधुनिक वैशिष्ट्यांसह दीन दयालु आणि
अनुभूती कोचेस

प्रवाशांना निसर्गसौंदर्याने नटलेले मार्ग पाहता
यावेत यासाठी निवडक मार्गावर काचेचे छत
असलेले विस्टाडोम कोचेस

प्रवासी सुविधांमध्ये वाढ

नवीन गाड्या

गेल्या 4 वर्षांत 407 नवीन ट्रेन सेवा सुरु करण्यात आल्या.

गेल्या 4 वर्षांत सणासुदीच्या काळातील मागण्या पूर्ण करण्यासाठी 1.37 लाख सेवा

चालू स्थितीतील एकूण एक डब्यांचा अधिक चांगला वापर, संपत्तीचा अधिकाधिक वापर आणि हातातील उर्वरित वेळेचा उपयोग करून 22 नव्या गाड्या आणि 44 विस्तार

त्रयस्थाकडून कामगिरीची तपासणी

प्रवासी सुविधा, खान पान सेवा, स्वच्छता आणि वक्तशीरपणा यांच्या तपासणीसाठी 100 गुप्त ग्राहक

वक्तशीरपणा

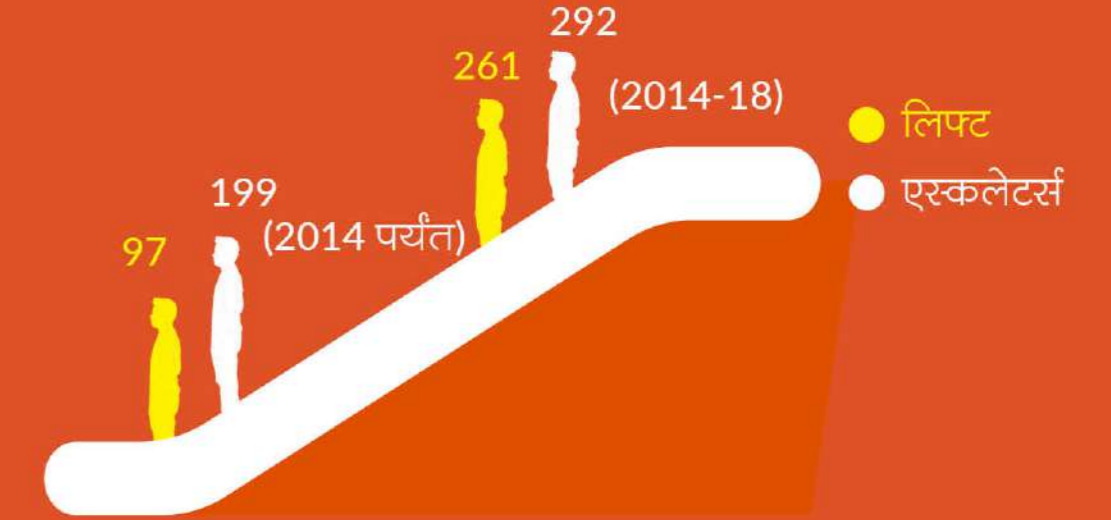
पायाभूत सुविधा आणि सुरक्षासंबंधी कामांना प्राधान्य दिल्यामुळे वक्तशीरपणावर अल्पकालीन परिणाम. मात्र दीर्घकालाचा विचार करता यामुळे जलद आणि सुरक्षित प्रवासास गती मिळेल.

प्रवासाच्या वेळेत घट आणि नियोजित देखभाल ब्लॉक्सला परवानगी याद्वारे गाड्यांच्या वेळापत्रकात सुधारणा

1,373 रेल्वेगाड्यांमध्ये प्रवाशांना गाड्यांच्या उशीराबाबत सूचना देण्यासाठी एसएमएस सेवा सुरु

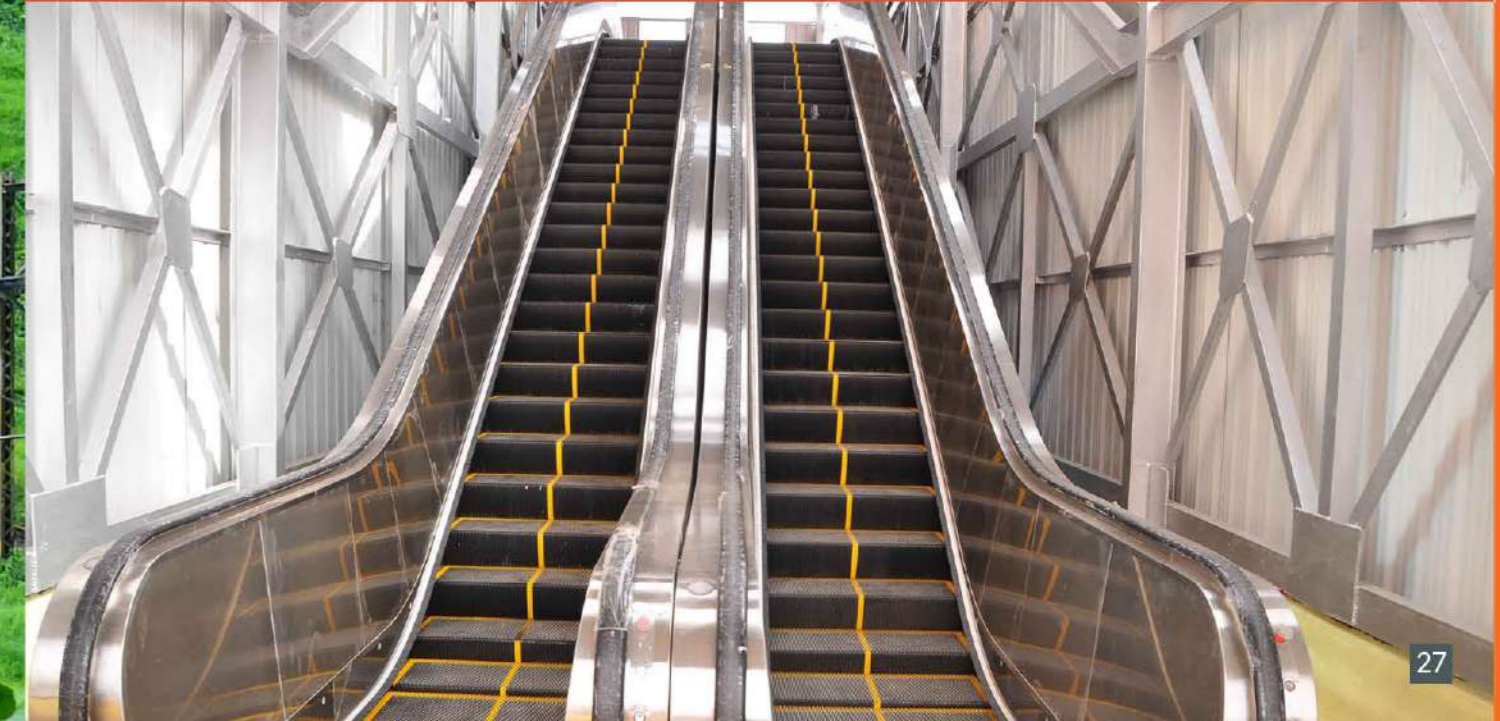

जागतिक दर्जाच्या प्रवासी सुविधा

एस्कलेटर्स आणि लिफ्ट्स

प्रवाशांसाठी सोयीस्कर चलनवलन सुविधा

डिजिटल इंडिया डिजिटल रेल्वे

675 हून अधिक स्थानकांवर हाय स्पीड वाय-फाय सेवा

सर्व स्थानकांवर वाय-फाय सेवा मिळणार

जवळपासच्या ठिकाणांवरील युवावर्ग, महिला, शेतकरी व गांवकरी यांना लाभ

कॅशलेस व्यवहारांसाठी पॉईंट ऑफ सेल (पीओएस) मशीन्स

4,000 ठिकाणी 9,100 पीओएस मशीन्स लावण्यात आली आहेत.

'नो बिल, मोफत अन्न' धोरण पीओएस मशीन्सद्वारे बंधनकारक बिलिंग ची अंमलबजावणी

2014 मधील प्रति मिनिट 2,000 तिकिटांवरून ई-टिकेटिंग क्षमता 2018 मध्ये अंदाजित 20,000 तिकिटांपर्यंत वाढविण्यात आली.

बुकिंग काउंटरवर तिकिट खरेदीसाठी डेबिट व क्रेडिट कार्डच्या वापरावरील सेवा शुल्क रद्द केले.

सोशल मीडियाच्या माध्यमातून प्रवाशांच्या तक्रारींचा योग्य वेळेत निपटारा.

खान पान सेवा

2017-18 मध्ये 16 बेस किचन्समध्ये यापूर्वीच सुधारणा करण्यात आल्या.

दर्जा आणि स्वच्छतेतील वाढीसाठी बेस किचनमधील अन्नपदार्थ निर्मितीवर लक्ष ठेवण्यासाठी कृत्रिम बुद्धिमत्तेचा (आर्टिफिशियल इंटेलिजन्स) वापर

314 स्थानकांवर ई केटरिंग सुरु व आणखी 100 साठी नियोजन. प्रतिदिवशी 7,000 हून अधिक भोजने

300 हून अधिक रेल्वेगाड्यांमध्ये सर्व खाद्यपदार्थांवर एमआरपी छापणे अनिवार्य

संपूर्ण रेल्वेमध्ये बक्षिसी (टिप) मागण्यावर बंदी

32 राजधानी, शताब्दी, दुरांतो आणि गतीमान रेल्वेगाड्यांमध्ये पर्यायी केटरिंग सुविधा

600 स्थानकांवर 1,689 पाणी विक्री मशीन्स बसविण्यात आली.

एक कदम स्वच्छता की ओर

स्वच्छता हीच सेवा

488 स्थानकांवर यापूर्वीच सर्वसमावेशक यांत्रिक स्वच्छता सुविधा पुरविण्यात आली आहे.

मार्च 2019 पर्यंत सर्व उपनगरीय आणि महत्वाच्या स्थानकांवर यांत्रिक स्वच्छता सुविधा मिळणार

धुतलेल्या कपड्यांच्या सुधारित दर्जासाठी यांत्रिक धुलाईकेंद्रे : 33 सेट अप 2014-18 मध्ये, 2009-14 मधील 26 च्या तुलनेत.

डिसेंबर 2019 पर्यंत धुतलेल्या कपड्यांच्या सुधारित दर्जासाठी 100% यांत्रिक धुलाईकेंद्रे

बायो टॉयलेट्स बसविण्याचे उद्दिष्ट पार

वर्ष 2004-14 मधील 9,587 च्या तुलनेत
वर्ष 2014-18 दरम्यान 1,17,164 बायो टॉयलेट्स

मार्च 2019 पर्यंत सर्व रेल्वेगाड्यांमध्ये
बायो टॉयलेट्स बसवणार

डिसेंबर 2018 पर्यंत महत्वाच्या स्थानकांवर स्वस्त सॅनिटरी पॅड्स डिस्पेन्सिंग मशीन्स

रेल्वेमार्गावरील स्वच्छता

दिल्ली येथे घाण साफ करण्यासाठी स्वयंचलित रेल माउंटेड मशीन्सचा वापर सुरू. भारतभर असा वापर नियोजित.

स्वतंत्र त्रयस्थ पक्ष सर्वेक्षण

स्थानके व रेल्वे गाड्यांमध्ये स्वतंत्र त्रयस्थ पक्ष सर्वेक्षण सुरू.

हाउसकीपिंग कंत्राटांसाठी नवी यंत्रणा

कंत्राटदारांना प्रवाशांनी दिलेल्या वर्गवारीनुसार मोबदला.

बदलासाठी पुनर्रचना: पारदर्शकता आणि विश्वासार्हता

नव्याने दिलेल्या सेवांसाठीच्या कंत्राटांचे सर्वसाधारण स्वरूप

स्पर्धात्मकतेला प्रोत्साहन देण्यासाठी आणि खर्चात बचतीसाठी सेवा कंत्राटांसाठी सुलभ नोंदणी प्रक्रिया

खरेदी पद्धतींमध्ये बदल

ई-रीव्हर्स लिलाव धोरण जारी

वार्षिक ₹ 20,000 कोटी इतक्या बचतीस
साह्यभूत ठरणार

सिंगल वेब पोर्टलद्वारे 100% ई-प्रोक्यूरमेंट

ई-प्रोक्यूरमेंट पोर्टलद्वारे जवळपास 17 लाख
ई-निविदा जारी

आयआरईपीएस पोर्टलवर नोंदणी केलेल्या विक्रेत्यांच्या
संख्येत सन 2014 मधील 19,867 च्या तुलनेत 2018
मध्ये 81,127 अशी चौपट वाढ

सामायिक वापराच्या वस्तू/सेवा यांची जीईएम
(गव्हर्नमेंट ई-मार्केट प्लेस) द्वारे खरेदी
बंधनकारक

विक्रेत्यांच्या संख्येत वाढ करून व किंमती कमी करून स्पर्धेला चालना

रेल्वे कंत्राटदारांना 'फर्स्ट इन फर्स्ट आउट' पद्धतीने
मोबदला देणार

सर्व पुरवठादार आणि कंत्राटदारांना खेळते भांडवल
मिळण्यास सहाय्य करण्यासाठी पतपत्र (लेटर ऑफ
क्रेडिट) देण्यात येणार

संपूर्ण रेल्वेमध्ये पावत्या, पुरवठादारांची बिले, स्वीकृत
चलन डिजिटायज करण्यात आले आहे.

सु. ₹ 50,000 कोटी इतक्या मूल्याच्या पावत्या,
स्वीकृत चलन समाविष्ट

“प्रत्येक सुधारणा जागृती सारखी असते. एकदा
जागृती आल्यास, देशवासी एका आघाडीवर
सुधारणा करून समाधानी राहणार नाहीत.”

- महात्मा गांधी

GeM
Government
e Marketplace

संशोधन रचना आणि मानक संस्था
(रीसर्च डिझाईन्स अँड स्टँडर्ड ऑर्गनायझेशन)
(आरडीएसओ) मधून सुलभ मंजूरी

नामांकित एजन्सीज (आरडीएसओ, प्रॉडक्शन
युनिट्स इ.) नी शिफारस केलेल्या विक्रेत्यांचे
तपशील ऑनलाईन उपलब्ध

प्रक्रिया कालावधी 30 महिन्यांवरून 6 महिने इतका
कमी करण्यात आला आहे.

13+ लाख रेल्वे परिवार

फील्ड ऑफिसर्स/प्रतिनिधी यांचे सशक्तीकरण

महाव्यवस्थापकांना कार्य मंजूरीचे अधिकार अधिकतम मर्यादित प्रदान करण्यात आले.

जलद प्रक्रिया आणि निर्णयक्षमता यावी यासाठी सेवा कंत्राटांचे अधिकार डीआरएमना प्रदान करण्यात आले.

विकासाची संधी आणि स्वतःच्या स्रोतांचे व्यवस्थापन करण्यासाठी त्यांना सबळ करण्या करिता पीयूज कडे विक्रेते मंजूरीचे विकेंद्रीकरण

“मानवतेवर पूर्ण विश्वास ठेवा. मानवता एक महासागर आहे; जरी महासागरातील काही थेंब खराब असतील तर महासागर अस्वच्छ होत नाही”

- महात्मा गांधी

कर्मचारी कल्याण वर्धन

लोको पायलट्स, गार्ड्स, टीटीईज अशा कर्मचाऱ्यांसाठी रनिंग रूममध्ये सुधारणा

कर्मचारी वसाहती आणि कामकाजाच्या जागा यांत सुधारणा

निवासातील सुविधा वाढविण्यासाठी रेल्वे सुरक्षा बलाच्या (आरपीएफ) बरेंक्समध्ये सुधारणा

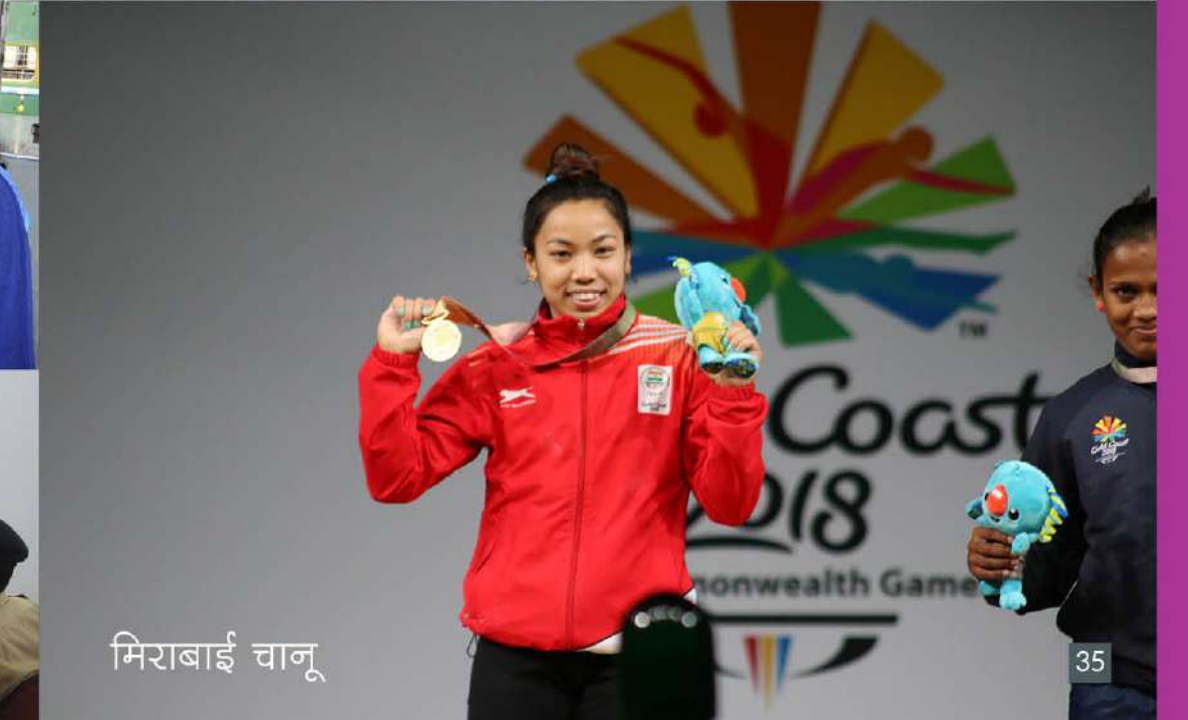
दरवर्षी सर्व कर्मचाऱ्यांची प्रतिबंधात्मक वैद्यकीय तपासणी (आरपीएफ कर्मचाऱ्यांसाठी वर्षातून दोन वेळा)

क्रीडाक्षेत्रात भारताची मान अभिमानाने उंचावत आहेत

भारताने जिंकलेल्या सर्व आंतरराष्ट्रीय पदकांमध्ये रेल्वेच्या क्रीडापटूंचा 33% वाटा आहे.

कॉमनवेल्थ गेम्स 2018 मध्ये कुस्ती व वेटलिफ्टिंग या क्रीडाप्रकारांत भारताने जिंकलेली सर्व 10 सुवर्णपदके रेल्वेच्या क्रीडापटूंनी जिंकली आहेत.

साक्षी मलिक हिने ऑलिंपिक्स 2016 मध्ये कांस्यपदक जिंकले.

मिराबाई चानू

कुशल कर्मचाऱ्यांची निर्मिती

वडोदरा येथे भारतातील पहिले राष्ट्रीय रेल्वे
व वाहतूक विद्यापीठ
(नॅशनल रेल अँड ट्रान्स्पोर्टेशन युनिव्हर्सिटी)

कुशल कर्मचाऱ्यांच्या स्रोताची निर्मिती

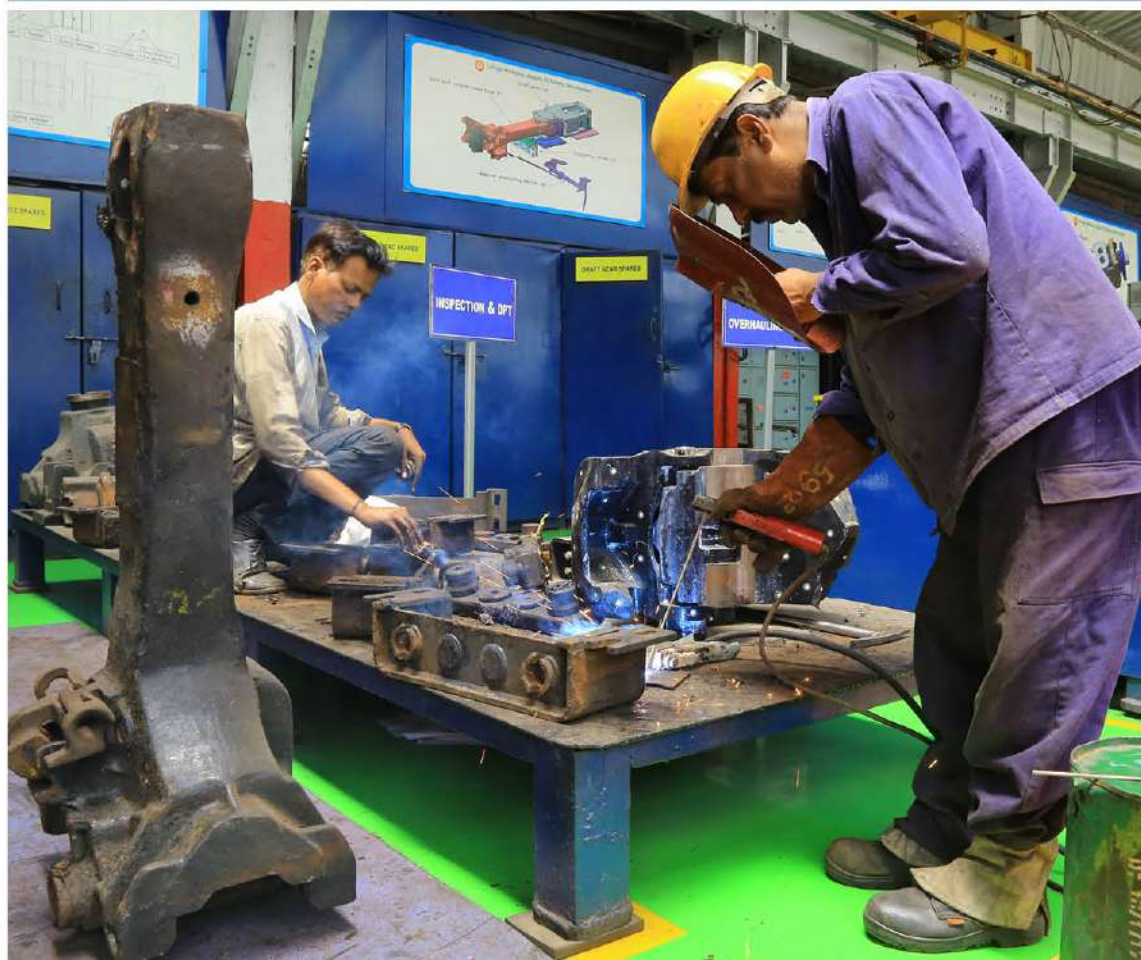
निर्मितीक्षमता वाढवणे आणि मेक इन
इंडियाला प्रोत्साहन

भारतीय रेल्वेला आधुनिकीकरणाच्या मार्गावर नेणे

ऑगस्ट 2018 मध्ये 2 अभ्यासक्रम सुरु
करणार - बीबीए (वाहतूक व्यवस्थापन)
आणि बीएससी (वाहतूक तंत्रज्ञान)

2019 पासून पदव्युत्तर अभ्यासक्रम
सुरु होऊ शकतील

कार्यकालातील कामगिरी आणि उत्पादनक्षमता
वाढविण्यासाठी अद्ययावत अध्यापनशास्त्र व
तंत्रज्ञानाचा वापर

प्रोजेक्ट सक्षम

सर्व कर्मचाऱ्यांसाठी 5 दिवसीय प्रत्यक्ष कार्य
प्रशिक्षण आणि क्लास रूम प्रशिक्षण

शिकाऊ उमेदवारांना प्रशिक्षण

रेल्वेकडून प्रतिवर्षी एकूण कर्मचारी संख्येच्या 5% इतक्या
जणांना कौशल्य प्रशिक्षण दिले जाते.

प्रशिक्षणार्थीच्या संख्येत 20,000 हून 31,000 इतकी वाढ

कोळसा : विकासासाठी राष्ट्रचे इंधन

शोधासाठीची खोदाई जवळपास
दुप्पट: 2013-14 मधील
6.9 लाख मीटर्सच्या तुलनेत
2017-18 मध्ये 13.7 लाख मीटर्स

कोल इंडियाच्या उत्पादनात गेल्या
4 वर्षांत 105 दशलक्ष टनांची
वाढ ज्यासाठी 2013-14 पूर्वी
जवळपास 7 वर्षांचा कालावधी
लागला.

कोल इंडियाच्या कोळसा
उत्पादनात 23% वाढ

“ही पृथ्वी प्रत्येक व्यक्तीच्या गरजा पूर्ण करण्यासाठी
पुरेशी आहे, लोभ पूर्ण करण्यासाठी नव्हे.”

- महात्मा गांधी

कोळशाचा उत्कृष्ट दर्जा

कोळशाचा दर्जा ठरविण्यासाठी तृतीय पक्ष
नमुना (परीक्षण) प्रक्रिया

ऊर्जा प्रकल्पांसाठी 100% बारीक केलेला कोळसा
कोल इंडिया आणि सिंगारेनी कोलियारीज कंपनीच्या
सर्व खाणींचे पुनर्श्रेणीकरण करण्यात आले.

विजेच्या खर्चात घट

विजेच्या प्रति युनिट निर्मितीसाठी लागणाऱ्या
कोळशाच्या प्रमाणात (ठराविक कोळशाचा वापर)
गेल्या 4 वर्षांत 8% ची घट.

“जर मला असा विश्वास असेल की मी एखादी गोष्ट करू शकतो, तर माझ्याकडे सुरुवातीला ते करण्याची क्षमता नसली तरी ती क्षमता मी नक्की निर्माण करेन”

- महात्मा गांधी

नव्या भारतासाठी कोळसा सुधारणा

व्यावसायिक कोळसा खनिकर्म

सन 1973 मधील राष्ट्रीयीकरणानंतरची सर्वांत महत्वाकांक्षी सुधारणा

कोळशाच्या निर्यावरील अवलंबित्व कमी होईल आणि आश्वसित कोळसा पुरवठ्याद्वारे ऊर्जा सुरक्षा मिळेल.

उच्चतर गुंतवणुकीद्वारे प्रत्यक्ष व अप्रत्यक्ष रोजगारनिर्मिती

पारदर्शक ई-लिलाव आणि कोळसा खाणींचे वाटप

89 कोळसा खाणींचा लिलाव व वाटप यशस्वीरीत्या पूर्ण

कोळसा संपन्न राज्यांना 100% उत्पन्न

पारदर्शकता व विश्वासार्हता

कोळसा जोडणीचे सुसूत्रीकरण

₹3,359 कोटी इतक्या वार्षिक संभाव्य बचतीसह एकूण 55.66 दशलक्ष टन इतक्या कोळसा ढळणवळणाचे सुसूत्रीकरण

शक्ती

(भारतात कोळसा खनन व पाटप यातील पारदर्शकतेसाठी योजना)

कोळसा लिंकेजच्या लिलाव आणि वाटप यांसाठी बदलात्मक धोरण

स्वस्त वीज आणि कोळशाचे पारदर्शक वाटप यांच्याकडे वाटचाल

शक्ती अंतर्गत 16 इंधनपुरवठा करार करण्यात आले.

रेल्वे कोळसा सहकार्य

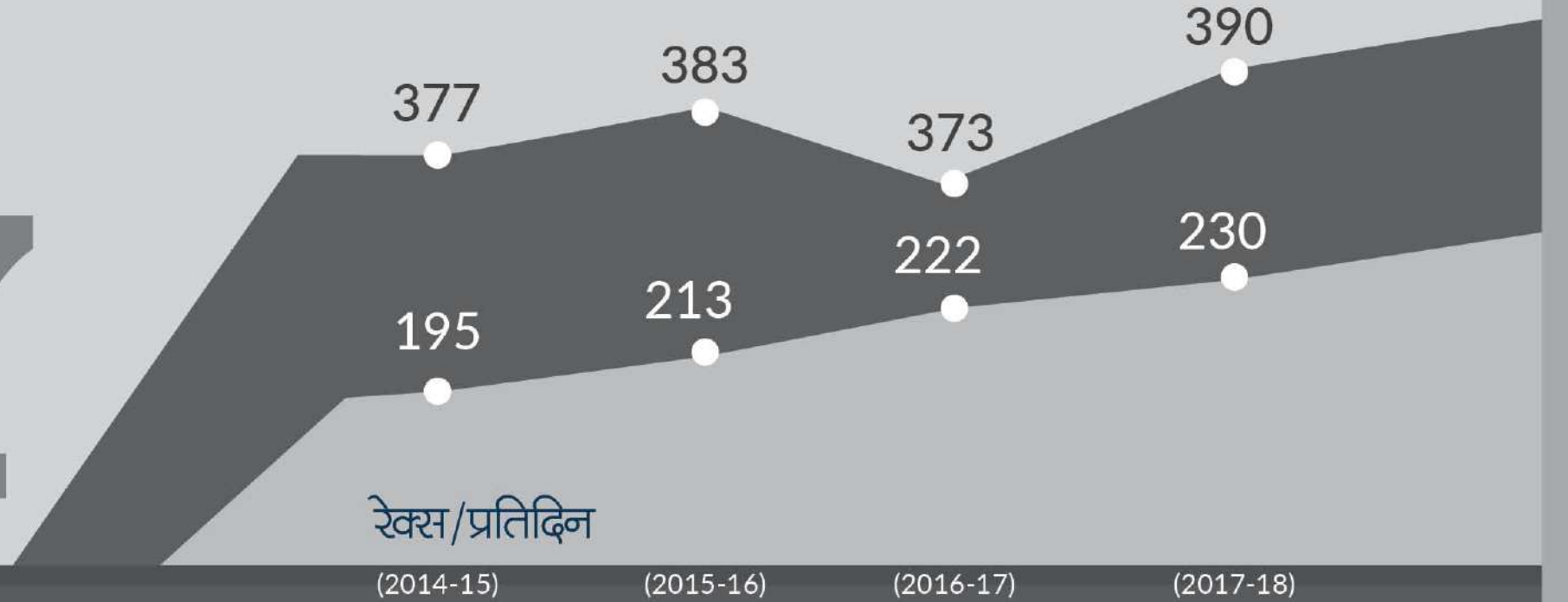
कोळसा वाहतूक वाढविण्यासाठी समयबद्ध कार्यवाही व्हावी म्हणून 14 महत्त्वपूर्ण प्रकल्पांकरिता कोळसा हलविण्यासाठी वेळापत्रकाची निश्चिती करण्यात आली.

तोरी-बाळूमठ रेल्वे सेक्शन, दीर्घ काल प्रतिक्षित असलेल्या तोरी-शिवापूर रेल्वे लाईन (44 किमी) चा एक भाग 9 मार्च 2018 पासून सुरू.

ओदिशामधील झारसुगुडा-बारापल्ली (53 किमी) रेल्वे लाईन पूर्ण

कोळसा लोडिंगमधील एकूण वाढ

● एकूण ● वाढ

रेक्स/प्रतिदिन

(2014-15)

(2015-16)

(2016-17)

(2017-18)

“आत्मज्ञान शोधण्याचा सर्वोत्तम मार्ग
म्हणजे दुसन्यांच्या सेवेमध्ये हरवून जाणे!”

- महात्मा गांधी

सत्यमेव जयते
भारत सरकार